

**Tid** Tisdagen den 25 september 2018 kl. 17.00 – 17.50  
**Plats** Bolindersalen, Tekniska nämndhuset  
**Justerat** Torsdagen den 4 oktober 2018

Katarina Luhr

Jonas Naddebo

**Närvarande**

**Beslutande ledamöter:**

Katarina Luhr (MP) ordföranden

Jonas Naddebo (C) vice ordföranden

Maria Östberg Svanellind (S)

Mervi Mäkinen Andersson (S)

Hampus Rubaszkin (MP)

Rikard Warlenius (V)

Lars Jilmstad (M)

Torbjörn Erbe (M)

Helena Ljungberg (M)

**Tjänstgörande ersättare:**

Annika Ödebrink (S)

för Måns Lönnroth (S)

Fredrik Pettersson (S)

för Jonas Svanfeldt (S)

John Myhrman (M)

för Christoffer Järkeborn (M)

Sabine Pettersson (L)

för Joar Forssell (L)

**Ersättare:**

Jakob Sahlin (S)

Linda Agetoft (S)

Linnéa Joandi (MP)

Mia Lundquist (V)

Alicja Lindell (M)

Anders Sätterberg (M)

Märta Martin Åkesson (C)

Ulrika Hoff (KD) §§ 1-24

**Tjänstemän:**

Förvaltningschefen Gunnar Söderholm, Monika Gerdhem, Gustaf Landahl, Örjan Lönngren, Lena Mittal, Daniel Persson, Maria Svanholm, Emily Tjäder och personalföreträdaren Luis Lopez §§ 1-22, 24-25 samt borgarrädssekreteraren Albin Arleskär.

## **§ 1 Närvarorätt**

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att medge närvarorätt vid dagens sammanträde till Örjan Lönngren och Luis Lopez.

## **§ 2 Val av justerare och tid för justering**

### **Beslut**

Miljö- och hälsoskyddsnämnden utser vice ordföranden Jonas Naddebo (C) att tillsammans med ordföranden Katarina Luhr (MP) justera dagens protokoll.

Justering sker torsdagen den 4 oktober 2018.

## **§ 3 Anmälan av föregående protokoll**

Protokoll 6/2018 från miljö- och hälsoskyddsnämndens sammanträde den 28 augusti 2018 anmäls.

## **§ 4 Anmälan av inkomna skrivelser till miljö- och hälsoskyddsnämnden**

Inkomna skrivelser m.m. till miljö- och hälsoskyddsnämnden enligt förteckningar från den 13 september och den 25 september 2018 anmäls.

## **§ 5 Anmälan av delegationsbeslut fattade inom miljöförvaltningen**

### **Beslut**

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden godkänner redovisningen av delegationsbeslut fattade inom miljöförvaltningen från och med den 4 augusti 2018 till och med den 31 augusti 2018.

### **Handlingar i ärendet**

Lista över delegationsbeslut ur ECOS för delegationsperioden 2018-08-04 – 2018-08-31.

**§ 6****Anmälan av protokoll från rådet för  
funktionshinderfrågor**

Inget protokoll finns att anmäla vid detta sammanträde.

**§ 7****Tertialrapport 2 2018 för miljö- och hälsoskyddsnämnden**

Dnr 2018-13108

**Beslut**

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag:

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att godkänna förvaltningens förslag till tertialrapport 2 samt överlämna den till kommunstyrelsen.
- 2 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att godkänna förvaltningens förslag om budgetjustering med 1,0 mnkr ur central medelsreserv 2 i kommunfullmäktiges budget för 2018.
- 3 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att godkänna omslutningsförändringar om 2,5 mnkr för ökade kostnader och intäkter inom projektverksamheten samt 1,0 mnkr för minskade intäkter och kostnader inom tillsynen, d.v.s. om totalt 1,5 mnkr.
- 4 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

**Handlingar i ärendet**

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande.

**Nämndens behandling av ärendet****Framlagda förslag till beslut**

- 1) Ordföranden Katarina Luhr m.fl. (MP), Maria Östberg Svanelind m.fl. (S) och Rikard Warlenius (V) föreslår (se beslutet).
- 2) Vice ordföranden Jonas Naddebo (C), Lars Jilmstad m.fl. (M) och Sabine Pettersson (L) föreslår att nämnden beslutar att delvis godkänna förvaltningens förslag till beslut och att därutöver anföra följande:

Rapporten är i stora delar rimlig utifrån de förutsättningar

som nämnden getts i innevarande budget och miljöprogram. Vi välkomnar särskilt det fortsatta arbetet som berör målet om ett fossilbränslefritt Stockholm 2040. Det är viktigt att strategin fortlöpande uppdateras och går i takt med utvecklingen för att vara relevant i stadens verksamheter. En stor utmaning är att fasa ut den fossila plasten från marknaden. Här fyller förvaltningen en viktig funktion genom utformning av stadens upphandlingskrav, styrmedelspåverkan och påverkan på EU-direktiv.

Den stora utmaningen ligger i att ställa om till en miljöanpassad transportsektor. Att andelen miljöbilar i nybilsförsäljningen minskat både 2016 och 2017 är oroväckande. Omställningen av fordonsflottan behöver snabbas på. Bonus-malus systemet som infördes den 1 juli 2018 kommer förhoppningsvis öka försäljningen av elbilar, laddhybrider och biogasbilar, men samtidigt efterlyser behövs en ny statlig definition av vad som är en miljöbil. Vi välkomnar förvaltningens bidrag till att ta fram en ny miljöbilsdefinition för Stockholm samt inspel till Transportstyrelsen i pågående arbete med en ny miljöbilsdefinition. I Stockholms stad måste vi göra allt vi kan för att göra miljövänliga transportval. Nämndens arbete för ökad användning av miljöfordon och miljöbränslen behöver intensifieras.

Omställning av fordonsflottan kommer emellertid inte att räcka. Den fysiska planeringen måste också ske klimatsmart där bostäder och arbetsplatser lokaliseras vid kollektivtrafiken och försörjs med cykelvägar. Utsläppsminskningar per invånare har kunnat ske i Stockholm mellan 2012 och 2016 mycket tack vare effekten av befolkningsökningen där energi och transporter utnyttjas effektivare per invånare.

Slutligen vill vi betona vikten av att nämnden kontinuerligt arbetar med regelförenkling för att förbättra företagsklimatet i staden. Tillsynsfunktionerna ska kombinera omsorgen om stockholmarnas hälsa och miljö med en insikt om företagandets villkor. Service, bemötande, och attityder är faktorer som påverkar företagarnas arbetssituation och i förlängningen viljan att expandera och växa. Nämnden ska kontinuerligt jobba med dessa faktorer tillsammans med rättssäker myndighetsutövning för ett bra företagsklimat i staden.

### **Beslutsgång**

Ordföranden Katarina Luhr (MP) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förslag från ordföranden Katarina Luhr m.fl. (MP), Maria Östberg Svanelind m.fl. (S) och Rikard

Warlenius (V).

**Reservation**

Vice ordföranden Jonas Naddebo (C), Lars Jilmstad m.fl. (M) och Sabine Pettersson (L) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

**Ersättaryttrande**

Ulrika Hoff (KD) instämmer i förslag från vice ordföranden Jonas Naddebo (C), Lars Jilmstad m.fl. (M) och Sabine Pettersson (L).

**§ 8****Överklagande av länsstyrelsens beslut rörande avgiftsbeslut för tillsyn av radon, bet. 505-24204-2016****Fullföljande av reservationsvist överklagande till mark- och miljödomstolen**

Dnr 2015-9403

**Beslut**

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt sitt förslag:

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att låta ärendet utgå.

**Handlingar i ärendet**

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande från den 27 augusti 2018.

**Nämndens behandling av ärendet****Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

**Beslutsgång**

Ordföranden Katarina Luhr (MP) finner att nämnden beslutar enligt sitt förslag.

**§ 9****Projekt Rökfria skolgårdar 2018****Rapport från miljöförvaltningens hälsoskyddsavdelning**

Dnr 2018-10525

**Beslut**

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt förvaltningens förslag:

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att godkänna förvaltningens rapport.

- 2 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att överlämna förvaltningens rapport till utbildningsförvaltningen samt till Skolfastigheter i Stockholm AB.

### **Handlingar i ärendet**

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande från den 3 september 2018.

### **Nämndens behandling av ärendet**

#### **Framlagda förslag till beslut**

- 1) Ordföranden Katarina Luhr m.fl. (MP), Maria Östberg Svanelind m.fl. (S), Rikard Warlenius (V), vice ordföranden Jonas Naddebo (C) och Lars Jilmstad m.fl. (M) föreslår (se beslutet).
- 2) Sabine Pettersson (L) föreslår att nämnden beslutar enligt följande:
  - 1 Att godkänna förvaltningens förslag till beslut.
  - 2 Överlämna förvaltningens rapport till utbildningsförvaltningen samt till SISAB.
  - 3 Avsluta tobakstillsynen på skolorna.
  - 4 Att därutöver anföra följande:

Liberalismen utgår från skyddet av varje människas frihet. Den friheten begränsas i sin tur av att handlingar som innebär direkt skada på andra människor förbjuds i syfte att skydda varje människas frihet. Vi är därför motståndare till när statsmakten, med våldsmonopolet som yttersta medel, sätts in mot personliga livsstilsval. Det är uppenbart att rökning är ett av de livsval som har störst inverkan på en människas livslängd och risk att drabbas av sjukdomar. Men det är knappast det enda beslutet som kraftigt påverkar en människas hälsa.

När det kommer till barn är situationen annorlunda. Det är naturligt och rimligt att det finns tydliga regler för vad ett barn får och inte får göra, oavsett om dessa regler ofta inskränker deras friheter. I dessa fall är det främst vårdnadshavarens uppgift att upprätthålla dessa regler, men skolan spelar också en viktig roll i barns uppfostran. Det är fullt rimligt att skolor och andra verksamheter fortsättningsvis har förbud mot rökning på sina områden. Som för skolans andra mål bör också det ansvaret ytterst ligga på rektorn.

I och med att skatten drivs in på tvångsmässig basis är dess legitimitet buren av att dess utgifter är rimliga och välavvägda gentemot de offentliga åtagandena som finns. Att använda

skattemedel för att kommunalt anställda ska räkna fimpar utanför skolor är högst tvivelaktigt, och långt ifrån de kärnuppgifter som medborgarna förväntar sig av det offentliga. Därför är vi också skarpt kritiska till en ny avgiftsmöjlighet, som skulle kunna sätta det här i system och bli ytterligare en av många byråkratiska bördor som faller på stadens skolor.

En av grundpremisserna för antitobaksarbetet som redovisats för det här ärendet är att det mest effektiva sättet att bekämpa rökning är att försvåra för rökarna. Det är en åsikt som vi ställer oss frågande till. Det ligger i rökningens natur att det är ett beteende som för många ungdomar symboliserar trots och självständighet. Då riskerar ytterligare pekpinningar och förbud att ge motsatt effekt och istället stärka det som idag utgör grunden för rökningens beteende. En risk som den dokumenterade rökningen vid förbudsskyltar också visar på.

Liberalismen utgår från varje människas rätt att bestämma över sitt eget liv. Då är det kunskap som ska leda människor rätt, inte överflödiga förbud och kontroller. Stadens arbete för att få fler unga att välja en hälsosam livsstil, fri från tobak, med varierad och hälsosam kost samt med ett aktivt träningsliv, ska utgå från att ungdomar ges kunskapen om vilka konsekvenser olika livsstilsval får. Givetvis behöver också barn fortsättningsvis förbjudas från vissa skadliga vanor, men vi är övertygade om att det långsiktigt mest effektiva sättet att få både barn och äldre gymnasieelever att göra hälsosamma val är att utbilda dem i alla fördelar som de valen också innebär. Det skapar också grunden för tänkande och ansvarsfulla medborgare som tar ansvar över sitt eget liv.

### **Beslutsgång**

Ordföranden Katarina Luhr (MP) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förslag från ordföranden Katarina Luhr m.fl. (MP), Maria Östberg Svanell m.fl. (S), Rikard Warlenius (V), vice ordföranden Jonas Naddebo (C) och Lars Jilmstad m.fl. (M).

### **Reservation**

Sabine Pettersson (L) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

### **Särskilt uttalande**

Särskilt uttalande lämnas av ordföranden Katarina Luhr m.fl. (MP), Maria Östberg Svanell m.fl. (S) och Rikard Warlenius (V) enligt

följande:

Det är bra att förvaltningen under detta projekt drivit linjen om att entréer ska vara rökfria zoner på skolor som är samlokaliserade med andra verksamheter. Det kan vara klokt att få saken prövad i praxis, och samtidigt råda skolorna att föra dialog med de andra verksamheter som delar entré / gård med skolorna, företag mm, för att tydliggöra att ungas hälsa kommer först och att tobakslagen ska efterlevas. I detta fall kan troligtvis stadsdelarna och deras ANDT-samordnare vara behjälpliga att följa upp tillsynens råd och stödja skolorna. Här behövs ökat samarbete mellan förvaltningarna. Kommunstyrelsen ska enligt ANDT-programmet också utreda hur entréerna till stadens byggnader ska göras rökfria, genom tydliga skyltar, dialog med lokala aktörer m.m.

Tillsynen är bara en del av arbetet, det är inte endast tillsynen som gör att unga / vuxna slutar röka eller inte börjar röka. Där krävs det ett arbete med information om hälsoeffekter och tobaksindustrins etik och konsekvenser för miljö.

## **§ 10**

### **Rapportering av energianvändningen och växthusgasutsläppen 2018**

Dnr 2018-10114

#### **Beslut**

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag:

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att godkänna avrapportering av energianvändningen och växthusgasutsläppen 2018.
- 2 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att godkänna att senast tillgänglig statistik från RUS (Regional Utveckling och Samverkan i miljömålssystemet) används för att tidigarelägga avrapportering av växthusgasutsläpp.
- 3 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att överlämna redovisningen till stadsledningskontoret.

#### **Handlingar i ärendet**

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande från den 10 september 2018.

#### **Nämndens behandling av ärendet**

#### **Framlagda förslag till beslut**



Nämnden föreslår (se beslutet).

### **Beslutsgång**

Ordföranden Katarina Luhr (MP) finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

### **Särskilt uttalande**

Särskilt uttalande lämnas av vice ordföranden Jonas Naddebo (C), Lars Jilmstad m.fl. (M) och Sabine Pettersson (L) enligt följande:

Den totala klimatpåverkan för Stockholms stad har minskat med nästan 40 procent mellan 1990 och 2017. Det är naturligtvis mycket bra där effektiviseringen inom energisektorn är den främsta orsaken. Men inom transportsektorn ser det betydligt sämre ut. Trots effektivare fordon och mer förnybara bränslen har utsläppen från transporterna inte minskat. Enbart ny teknik och bränsleskiften kommer uppenbart inte att räcka, infrastruktur och samhällsplanering måste också utformas för att gynna klimatsmart resande i form av kollektivtrafik, cykelbanor, och transportsnåla resmönster.

### **Ersätтарыttrande**

Ulrika Hoff (KD) instämmer i särskilt uttalande från vice ordföranden Jonas Naddebo (C), Lars Jilmstad m.fl. (M) och Sabine Pettersson (L).

## **§ 11**

### **Medlemskap C/O City**

Dnr 2018-13213

### **Beslut**

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag:

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden hemställer att kommunfullmäktige beslutar att staden genom miljö- och hälsoskyddsnämnden ska söka medlemskap i föreningen C/O City.

### **Handlingar i ärendet**

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande från den 11 september 2018.

## **Nämndens behandling av ärendet**

### **Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

**Beslutsgång**

Ordföranden Katarina Luhr (MP) finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

**§ 12****Skrivelse från Jonas Naddebo (C) och Joar Forssell (L)  
om att se regnvattnet som en resurs, och ta tillvara på  
det**

Dnr 2018-10016

**Beslut**

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag:

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

**Handlingar i ärendet**

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande från den 10 september 2018.

**Nämndens behandling av ärendet****Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

**Beslutsgång**

Ordföranden Katarina Luhr (MP) finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

**Särskilt uttalande**

Särskilt uttalande lämnas av vice ordföranden Jonas Naddebo (C), och Sabine Pettersson (L) enligt följande:

Vi tackar kontoret för ett utförligt svar. Den nuvarande dagvattenstrategin är ett viktigt steg i Stockholms utveckling mot en mer hållbar stad. Men strategin måste också kontinuerligt uppdateras för att garantera att nya platser som planeras också blir mer hållbara. Detta måste dels göras i takt med ny forskning och nya tekniska lösningar, dels i en takt som stadens förvaltningar klarar av.

**§ 13****Färdplan för ett Stockholm för alla - en rapport från  
kommissionen för ett socialt hållbart Stockholm  
Remiss från kommunstyrelsen**

Dnr 2018-11535

### **Beslut**

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag:

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

### **Handlingar i ärendet**

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande från den 11 september 2018.

### **Nämndens behandling av ärendet**

#### **Framlagda förslag till beslut**

- 1) Ordföranden Katarina Luhr m.fl. (MP), Maria Östberg Svanelind m.fl. (S), Rikard Warlenius (V) och Lars Jilmstad m.fl. (M) föreslår (se beslutet).
- 2) Vice ordföranden Jonas Naddebo (C) och Sabine Pettersson (L) föreslår att nämnden beslutar att delvis godkänna förvaltningens förslag till beslut och att därutöver anföra följande:

Sedan 2015 har hållbarhetskommisionen presenterat 18 rapporter och åtgärdsförslag för att stärka Stockholm som en socialt hållbar stad. Många av rapporterna är gedigna och går på djupet gällande Stockholms utmaningar kring bland annat bostäder, jobb, skola, segregation, hälsa och trygghet. Nu har en färdplan presenterats med utgångspunkt i kommissionens arbete för att ”sluta gapet mellan den långsiktiga visionen och de årliga prioriteringarna i stadens budget”. Tyvärr ser vi inte på ett tydligt sätt att färdplanen svarar upp mot detta löfte. Färdplanen föreslår bland annat att stadens nämnder och bolagsstyrelser ska beakta underlaget i sina verksamhetsplaner. Det är en vag styrning och sannolikt krävs det mycket mer än så för ett framtida socialt hållbart Stockholm. Vi efterlyser en kraftsamling där tydliga mål och medel sätts upp, inte minst för alla externa aktörer i form av företag och civilsamhälle om vad som är prioriterat för att främja en socialt hållbar utveckling.

Vi instämmer i många av färdplanens problemformuleringar. Däremot är färdplanens åtgärdsförslag i många delar tunna och näst intill obefintliga. Det är särskilt allvarligt i delar som gäller stadens företagsklimat. Hållbarhetskommisionen konstaterar tillbakalutat att förutsättningarna för företagande generellt sett är goda i staden samt fokuserar på huruvida företagande kan vara frivilligt eller ofrivilligt samt att

konkurser är allvarligt för den enskilde. Istället för åtgärdsförslag om att förenkla företagandet och att lyfta värdet av företagande väljer färdplanen att ge uttryck för en näst intill skeptisk uppfattning om företagande som fenomen. En besvikelse minst sagt och inga bra signaler när fler jobb ska skapas. Stockholm behöver fler företagare som vågar ta chansen och lita på att staden står på deras sida i kampen mot regelkrångel, byråkrati och bedrägerier i form av exempelvis bluffakturor. Inte diffusa varningar om risker med företagande. Stockholm har sedan 2014 rasat i rankingen av kommunernas företagsklimat. Ett ras som till största delen beror på undermålig politisk styrning där förståelsen inför företagets behov är mycket låg. Stockholms fortsatta välstånd och sociala hållbarhet är helt beroende av företag som vågar investera och efterfråga arbetskraft, det vill säga anställa. Därför bör frågan inta en central roll i färdplanen.

Förutom jobb och företag utgör bostadsbristen i Stockholm kanske den svåraste nöten att knäcka. Framförallt bostäder som kan efterfrågas av resurssvaga hushåll, ofta gäller detta nyanlända, människor med låg inkomst, äldre med låg pension och unga. Därutöver är det särskilt svårt för människor där livssituationen snabbt kräver en ny bostad. Det kan exempelvis handla om separerande föräldrar, hedersrelaterat förtryck eller våld i nära relationer. År 2017 var den genomsnittliga kötiden för hyresrätter i stockholmsregionen 10,3 år, en ökning med ungefär två och ett halvt år sedan 2014. Stockholms bostadsbrist skapar mänskligt lidande här och nu, dämpar tillväxten när företag får svårare att rekrytera, ökar kostnaderna för Stockholms stad och göder svarthandeln. Det ligger ett tungt ansvar på politiken att ändra på detta och på stadens hållbarhetskommision vilar ett tungt ansvar. Den sociala ambitionen för att bygga bostäder för alla typer av hushåll finns men den politiska styrningen räcker inte till. Det är fortfarande ett obestridligt faktum att de nya bostäder som byggs i Stockholm stänger ute breda grupper av resurssvaga hushåll. Lösningarna kräver politiska krafttag här och nu.

Bortsett från det uppenbara att Sverige behöver en ny nationell bostadspolitik i form av reformer som uppmuntrar till mer rörlighet, bättre utnyttjande av befintliga bostäder och en ny sammanhållen skattepolitik för hela bostadssektorn behöver vi på ett lokalt plan våga tänka nytt kring bostäder för alla plånböcker. Det finns intressanta förslag i hållbarhetskommisionens bostadsrapporter, inte minst gällande att ställa sociala krav i stadens markanvisningar och att stimulera innovationskraften hos byggföretagen.

Stockholms stad är en av landets största markägare och intresset från byggaktörer att bygga bostäder på stadens mark är stort. Genom markinnehavet kan staden styra mot ett socialt hållbart bostadsbyggande genom att bland annat främja konkurrensen mellan byggaktörer för att gynna innovationskraft och nya affärsmodeller som kan bidra till fler överkomliga bostäder. Markanvisningar som helt enkelt innehåller krav på överkomliga bostäder.

### **Beslutsgång**

Ordföranden Katarina Luhr (MP) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förslag från ordföranden Katarina Luhr m.fl. (MP), Maria Östberg Svanelind m.fl. (S), Rikard Warlenius (V) och Lars Jilmstad m.fl. (M).

### **Reservation**

Vice ordföranden Jonas Naddebo (C) och Sabine Pettersson (L) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

### **Ersätтарыttrande**

Ulrika Hoff (KD) instämmer i förslag från vice ordföranden Jonas Naddebo (C) och Sabine Pettersson (L).

## **§ 14**

### **Ålderskrav vid framförande av vattenskoter Remiss från kommunstyrelsen**

Dnr 2018-11340

### **Beslut**

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag:

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.
- 2 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

### **Handlingar i ärendet**

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande från den 11 september 2018.

### **Nämndens behandling av ärendet**

### **Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

**Beslutsgång**

Ordföranden Katarina Luhr (MP) finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

**§ 15****Naturvårdsverkets redovisning av regeringsuppdraget  
Kategorisering av verksamheter och åtgärder utifrån krav  
på miljökonsekvensbeskrivning  
Remiss från kommunstyrelsen**

Dnr 2018-10901

**Beslut**

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag:

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.
- 2 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

**Handlingar i ärendet**

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande från den 11 september 2018.

**Nämndens behandling av ärendet****Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

**Beslutsgång**

Ordföranden Katarina Luhr (MP) finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

**§ 16****Årlig rapport för tillsyn av avloppsreningsverken 2017  
Redovisning av miljöförvaltningens rapport**

Dnr 2018-13323

**Beslut**

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag:

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att godkänna rapporten ”Årlig rapport för tillsyn av avloppsreningsverken 2017”.

- 2 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att överlämna rapporten till Stockholm Vatten och Avfall.

**Handlingar i ärendet**

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande från den 11 september 2018.

**Nämndens behandling av ärendet****Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

**Beslutsgång**

Ordföranden Katarina Luhr (MP) finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

**§ 17****Årlig tillsynsrapport för energianläggningar augusti 2017-juli 2018**

Dnr 2018-13307

**Beslut**

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag:

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att godkänna rapporten ”Årlig tillsynsrapport för energianläggningar augusti 2017-juli 2018”.

**Handlingar i ärendet**

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande från den 11 september 2018.

**Nämndens behandling av ärendet****Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

**Beslutsgång**

Ordföranden Katarina Luhr (MP) finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

**§ 18****Drivmedelsbolagens möjlighet att medverka till ett fossilbränslefritt Stockholm**

Dnr 2018-12569

**Beslut**

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt förslag från ordföranden Katarina Luhr m.fl. (MP), Maria Östberg Svanelind m.fl. (S) och Rikard Warlenius (V):

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att delvis godkänna förvaltningens rapport.
- 2 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att tillskriva OK-Q8 AB, orgnr 556027-3244, ST 1 Sverige AB, orgnr 556308-5942, Circle K Sverige AB, orgnr 556000-6834 och Preem AB, orgnr 556072-6977 och fråga vad som skulle krävas för att åstadkomma att endast fossilfria bränslen saluhålls till den tunga trafiken i Stockholms stad.
- 3 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att nämnden inom ramen för tillsyn genom information och rådgivning till de bränslebolag som nämns i punkt 2 ovan även framhåller att nämndens bedömning är att det nu är tekniskt och ekonomiskt möjligt att upphöra med försäljning av fossila bränslen till den tunga trafiken. Till denna fråga återkommer nämnden när bolagen inkommit med sina svar.
- 4 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att förvaltningen utvecklar resonemanget i 3:e stycket på sid. 2 i tjänsteutlåtandet 2018-012569 och återkommer till nämnden med förslag på hur nämnden genom produktvalsprincipen och tillsyn skulle kunna verka för en utfasning av fossila bränslen hos åkerier och andra företag som använder bränslen för sina egna tunga fordon.
- 5 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att i övrigt anföra följande:

Detta är ett juridiskt ganska komplicerat ärende och miljöförvaltningen har noggrant och förtjänstfullt redovisat flera anledningar till varför miljö- och hälsoskyddsnämnden genom tillsyn inte generellt kan förbjuda försäljning av fossila bränslen i Stockholm.

Samtidigt är det så att vi för att öka takten i omställningen av trafiken i Stockholm måste använda dom verktyg som finns. Behovet av en klimatomställning märks allt tydligare och det är viktigt att vi konkret visar på att Stockholm fortsatt kan och går före i den omställningen. Kommunfullmäktige har beslutat att staden ska ställa om till det fossilbränsle fria samhället, trafiken är troligen vår största utmaning i det arbetet och vi behöver öka våra ansträngningar i detta. Att inledningsvis ställa om den tunga trafiken är ett viktigt och



högst relevant steg i det arbetet. På kort sikt ser vi att det är viktigt att gynna övergång från fossila drivmedel till biobaserade. På lång sikt tror vi att elektrifiering av tunga transporter kommer vara en viktig del av omställning till en fossilbränslefri stad.

Utöver det väl utvecklade resonemanget om varför miljö- och hälsoskyddsnämnden inte kan förbjuda försäljningen av fossila bränslen så anför miljöförvaltningen också följande:

”I användarledet kan dock nämnden, i det enskilda fallet och under vissa förutsättningar, ställa krav på att använda enbart förnybara bränslen mot de företag, åkerier m.fl., som använder bränsle för sina egna tunga fordon. Detta gäller såväl de som tankar på drivmedelsstationer som de som själva köper in och lagrar bränsle. Verksamhetsutövarnas efterlevnad av de allmänna hänsynsreglerna i 2 kap. miljöbalken kontrolleras som en del av den löpande tillsynen.”

Vi hade gärna sett att detta konstaterande utvecklats vidare i förvaltningens tjänsteutlåtande då stycket går att tolka som att miljö- och hälsoskyddsnämnden genom att använda just produktvalsprincipen faktiskt skulle kunna kräva en utfasning av fossila bränslen hos de näringsidkare som använder dessa bränslen för sina egna tunga fordon. Vi vill därför se förslag på detta från förvaltningen enligt beslut ovan.

### **Handlingar i ärendet**

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande från den 11 september 2018.  
Förvaltningen föreslår att nämnden beslutar följande:

#### 1 Tillskriva

- OK-Q8 AB, orgnr 556027-3244,
- ST 1 Sverige AB, orgnr 556308-5942,
- Circle K Sverige AB, orgnr 556000-6834 och
- Preem AB, orgnr 556072-6977

och fråga vad som skulle krävas för att åstadkomma att endast fossilfria bränslen saluhålls till den tunga trafiken i Stockholms stad.

### **Nämndens behandling av ärendet**

#### **Framlagda förslag till beslut**

- 1) Ordföranden Katarina Luhr m.fl. (MP), Maria Östberg Svanelind m.fl. (S) och Rikard Warlenius (V) föreslår (se

beslutet).

- 2) Vice ordföranden Jonas Naddebo (C), Lars Jilmstad m.fl. (M) och Sabine Pettersson (L) föreslår att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

### **Beslutsgång**

Ordföranden Katarina Luhr (MP) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förslag från ordföranden Katarina Luhr m.fl. (MP), Maria Östberg Svanelind m.fl. (S) och Rikard Warlenius (V).

### **Reservation**

Vice ordföranden Jonas Naddebo (C), Lars Jilmstad m.fl. (M) och Sabine Pettersson (L) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till förvaltningens förslag.

### **Ersättaryttrande**

Ulrika Hoff (KD) instämmer i förslag från vice ordföranden Jonas Naddebo (C), Lars Jilmstad m.fl. (M) och Sabine Pettersson (L).

## **§ 19**

### **Medborgarförslag om biotopskydd i Bromma-Västerled**

Dnr 2017-14472

### **Beslut**

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag:

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på medborgarförslaget.
- 2 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att skicka svaret till förslagsställarna, samt kopia för kännedom till kommunstyrelsen och Bromma stadsdelsnämnd.

### **Handlingar i ärendet**

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande från den 12 september 2018.

## **Nämndens behandling av ärendet**

### **Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

**Beslutsgång**

Ordföranden Katarina Luhr (MP) finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

**Särskilt uttalande**

Särskilt uttalande lämnas av ordföranden Katarina Luhr m.fl. (MP), Maria Östberg Svanelind m.fl. (S) och Rikard Warlenius (V) enligt följande:

Ärendet är utförligt och en bra förberedelse för framtida utredningar om biotopskyddsområden i staden. Då Stockholm växer kan detta verktyg passa staden väl för att ge skydd för unika naturvärden inom en annars urban stadsmiljö. Områden av denna storlek passar däremot bättre att utreda för naturreservatsbildning.

För att sätta en standard runt biotopskyddsområden som blir tillämplig i planeringen bör mer avgränsade biotoper inrättas som biotopskyddsområden. Vi vill däremot framhålla att argumentet att översiktlig planering om exploateringsplaner inte bör behöva ske för att ett område ska kunna skyddas som biotopskyddsområde. Områden med höga naturvärden måste kunna säkras för framtiden utan att andra samhällsintressen vägs mot det.

**§ 20****Högfluorerade ämnen (PFAS) i Mälarens vattenpelare  
Delrapport från undersökningar av högfluorerade ämnen  
i stadens vattenmiljö**

Dnr 2016-15727

**Beslut**

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag:

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att godkänna anmälan av rapporten.

**Handlingar i ärendet**

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande från den 11 september 2018.

**Nämndens behandling av ärendet****Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

**Beslutsgång**

Ordföranden Katarina Luhr (MP) finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

**§ 21****Medborgarskrivelse gällande åtgärder för restaurering av Magelungens vikar**

Dnr 2018-10748

**Beslut**

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag:

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att godkänna och översända förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på medborgarskrivelse.
- 2 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att översända frågan kring vegetationsröjning och rekreation till Farsta och Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltningar.

**Handlingar i ärendet**

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande från den 10 september 2018.

**Nämndens behandling av ärendet****Framlagda förslag till beslut**

- 1) Ordföranden Katarina Luhr m.fl. (MP), Maria Östberg Svanell m.fl. (S) och Rikard Warlenius (V) föreslår (se beslutet).
- 2) Vice ordföranden Jonas Naddebo (C), Lars Jilmstad m.fl. (M) och Sabine Pettersson (L) föreslår att nämnden beslutar enligt följande:
  - 1 Att avslå förvaltningens förslag till beslut.
  - 2 Att förvaltningen ska redovisa hur Magelungen växer igen samt åtgärdsförslag för att stoppa denna utveckling.
  - 3 Att förvaltningen säkerställer och följer upp Farsta och Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltningars arbete för Magelungen gällande vegetationsröjning och rekreation.
  - 4 Att därutöver anföra följande:

Vi delar medborgarskrivelsens uppfattning om det stora rekreativvärde som finns för befolkningen i närområdet kring Magelungen. Det lokala engagemanget för att levandegöra sjön har varit starkt under många decennier, inte minst genom föreningen Magelungens vänner. Det har under

en följd av år utfärdats många vällovliga löften till de närboende vid Magelungen. Löften som ofta lett till besvikelser när den lokala kunskapen och engagemanget förbisets av olika anledningar. Det har i perioder funnits många åsikter om vad som bör och inte bör göras med sjön beroende av vilket perspektiv som anlagts. Alltför många gånger har inte verklighetsbilden gått i takt mellan det lokala engagemanget och stadens företrädare. Tyvärr ser vi tecken på detta även i detta svar på aktuell skrivelse.

Det råder ingen tvekan om att Magelungen växer igen, något de närboende ser dagligen. Denna verklighetsbild bör tas på allvar och redovisas av förvaltningen. Därutöver saknar vi aktiva åtgärdsförslag för att motverka igenväxningen och åtminstone en kommentar till den vision som drivs av Magelungens vänner i form av rekreativa värden för sjön. Vi accepterar att rekreation och vegetationsröjning inte primärt ingår i miljöförvaltningens uppdrag vilket föranleder att förvaltningen hänskjuter rekreationsfrågorna till Farsta och Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltningar. Däremot vill vi betona risken med att Fagersjöbornas intressen återigen förbises i en avvägning mellan rekreation och naturvärden gällande Magelungens framtid.

Förvaltningens förslag om att omleda dagvatten i varje enskilt nytt byggprojekt innebär en mycket lång tid för att göra skillnad för Magelungen. Givetvis ska kraven vara höga på att tillkommande vatten ska hålla en hög kvalitet. Men Magelungens vänners förslag om att vända det dagvatten som idag förs ut till Mälaren från Älvsjö bör tas på större allvar. Därutöver har förslag om muddring funnits under lång tid, många gånger har verkställigheten i första hand fallit på grund av Huddinge kommuns motstånd. Något som enligt uppgift från Magelungens vänner har ändrats till det mer positiva. Vi delar bilden av att selektiva fördjupningar av Magelungen är nödvändigt. Därutöver delar vi uppfattningen att det behövs en långsiktig plan för vegetationsbekämpning. Den direkta miljönyttan med en vegetationsklippning må vara begränsad men däremot en nödvändig åtgärd för ökade rekreativvärden. Vi uppmanar staden att intensifiera klippning av undervattensväxter, vilket förvaltningen också instämmer i.

I tider när Stockholms befolkning växer, inte minst i Fagersjöområdet där exploateringstrycket är relativt högt, behöver hänsyn tas till åtgärder som ökar människors välbefinnande i form av naturupplevelser. Fagersjöområdet är attraktivt tack vare nära till natur och vatten, dessutom med

bra kollektivtrafikförbindelser. Sådana parametrar ska Stockholms stad dra nytta av när vi planerar och bygger. Därför menar vi att de åtgärder som framförs i medborgarskrivelsen är väl värda att följa så långt det är möjligt. Fagersjöborna, som snart blir många fler när bebyggelse tillkommer längs med Magelungen, känner sig med rätta svikna av alla ouppfyllda löften genom åren.

### **Beslutsgång**

Ordföranden Katarina Luhr (MP) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förslag från ordföranden Katarina Luhr m.fl. (MP), Maria Östberg Svanelind m.fl. (S) och Rikard Warlenius (V).

### **Reservation**

Vice ordföranden Jonas Naddebo (C), Lars Jilmstad m.fl. (M) och Sabine Pettersson (L) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

### **Ersättaryttrande**

Ulrika Hoff (KD) instämmer i förslag från vice ordföranden Jonas Naddebo (C), Lars Jilmstad m.fl. (M) och Sabine Pettersson (L).

## **§ 22**

### **Demonstrationsprojekt livscykelanalysberäkningar**

Dnr 2018-14176

### **Beslut**

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag:

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att godkänna att förvaltningen genomför Demonstrationsprojekt livscykelanalysberäkningar.

### **Handlingar i ärendet**

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande från den 12 september 2018.

### **Nämndens behandling av ärendet**

### **Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

### **Beslutsgång**

Ordföranden Katarina Luhr (MP) finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

**§ 23****Förbud att förmedla transport av hushållsavfall samt föreläggande att ge in redovisning av transportörer; Tiptapp AB**

Dnr 2017-9885

**Beslut**

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag:

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att förbjuda Tiptapp AB, 559027-0376, (Tiptapp) att förmedla transport inom Stockholms kommun av hushållsavfall till någon annan än de entreprenörer som Stockholms kommun anlitar eller har gett koncession för transport av avfall.
- 2 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att översända beslutet till Miljö- och energidepartementet för kännedom.

**Handlingar i ärendet**

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande från den 10 september 2018.

**Nämndens behandling av ärendet****Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

**Beslutsgång**

Ordföranden Katarina Luhr (MP) finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

**Särskilt uttalande**

Särskilt uttalande lämnas av ordföranden Katarina Luhr m.fl. (MP), Maria Östberg Svanelind m.fl. (S) och Rikard Warlenius (V) enligt följande:

Tiptapp marknadsförs som en app som ökar återvinning och minskar behovet av egen bil, något som stämmer väl med stadens egna mål. Företagets verksamhet bryter dock mot gällande lagstiftning. För att hushållsavfall ska tas omhand på ett miljömässigt hållbart sätt har kommunen ett avfallsmonopol.

Transport av hushållsavfall genom transportörer som inte är anlitade av kommunen är inte förenligt med varken bestämmelserna i miljöbalken eller Stockholms stads renhållningsordning. Bland annat är lagstiftningen till för att

undvika exempelvis olaglig dumpning av avfall, eller annan miljöfarlig hantering. Ytterligare en svårighet med liknande tjänster är att de kan underlätta för en irreguljär arbetsmarknad där tunga arbeten utförs mot låg ersättning och utan försäkringskydd. De riskerar därför att konkurrera ut de bolag som slutit avtal med Stockholm Vatten och Avfall AB och hämtar hushållsavfall till uppgjord taxa.

Det finns idag företag som innehar koncession med Stockholm Vatten och Avfall AB för att köra hushållsavfall vilket gör att länsstyrelsen har möjlighet att kontrollera att företagen följer de lagar och regler som finns på avfallsområdet. Att tillåta ett företag att röra sig utanför dom reglerna med hänvisning till att det är en bra tjänst är tyvärr inte ett tillräckligt argument. Det krävs alltså, för att lagstiftningen ska följas, att transportören har anvisats av kommunen.

Teoretiskt kan företaget därför fortsätta sin verksamhet genom att endast förmedla hushållsavfall från privatpersoner till de företag som innehar tjänstekoncession från renhållaren i Stockholms kommun.

Vi vill understryka att privatpersoner idag kan få sitt avfall hämtat hemma genom att anlita ett företag som Stockholm Avfall har avtal med. Då gäller den maxtaxa som fastställs i avfallstaxan.

Särskilt uttalande lämnas av vice ordföranden Jonas Naddebo (C), Lars Jilmstad m.fl. (M) och Sabine Pettersson (L) enligt följande:

I takt med att digitaliseringen ökar uppkommer nya tekniska lösningar i form av tjänster. Sedan 2015 bedriver företaget Tiptapp en tjänst i form av en förmedlingsapp för transport av bland annat avfall från privatpersoner. Den delen som berör transport av hushållsavfall, grov avfall och farligt avfall är tydligen inte förenlig med gällande lagstiftning i miljöbalken. Vi delar denna bedömning samtidigt som vi konstaterar att det finns ett behov av transporttjänster som förenklar för hushåll att göra sig av med avfall. Gällande avfallslagstiftning är helt enkelt inte anpassad efter den marknadsutveckling som sker. Smarta digitala lösningar ligger i framkant och lagstiftningen behöver anpassas, inte minst för lagstiftningens legitimitet. Vi delar därför förvaltningens uppfattning om att en översyn av avfallslagstiftningen behövs så att förutsättningarna för bland annat transporttjänster och liknande hantering av hushållsavfall kan utredas närmare och att ett överklagande av nämndens beslut vore önskvärt för att pröva frågan slutligt av



överinstanserna.

**Ersättaryttrande**

Ulrika Hoff (KD) instämmer i särskilt uttalande från vice ordföranden Jonas Naddebo (C), Lars Jilmstad m.fl. (M) och Sabine Pettersson (L).

**§ 24****Ändring av dataskyddsombud för miljö- och hälsoskyddsnämnden**

Dnr 2018-5292

**Beslut**

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag:

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att utse Simon Jernelöv vid JP Infonet AB till dataskyddsombud.
- 2 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

**Handlingar i ärendet**

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande från den 25 september 2018.

**Nämndens behandling av ärendet****Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

**Beslutsgång**

Ordföranden Katarina Luhr (MP) finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

**§ 25****Förvaltningschefens information**

Avdelningscheferna informerar om händelser som skett inom sina

respektive verksamhetsområden.

Vid protokollet

Lena Mittal